

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

יְדוּד אֱלֹהֶיךָ הוּא | עֹבֵר לְפָנֶיךָ (מוֹנֵחַ רַבִּיעַ) הוּא יִשְׁמִיד אֶת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה
מִלְּפָנֶיךָ וַיִּרְשָׁתָם (דְּבָרִים ל"א, ג')

רבי אברהם שמחה הורביץ מבאר¹: בפסוק ד' אלוקיך הוא עובר לפניך הוא ישמיד את הגוים האלה. וי"ל בזה על נצחון המלחמה להכניע ע' אומות העולם בחג ע"י ד' מינים להראות דידן נצח, וידוע אשר ד' מינים נרמזים בסוד ד' אתון שם הוי"ה ב"ה, וזהו הנרמז ד' אלוקיך הוא עובר לפניך, שכן אלוקיך הוא עובר לפניך הר"ת הם עצם הר"ת של ל'ולב א'תרוג ה'דס ע'רבה. ובזה ישמיד את הגוים האלה המכניע ע' אוה"ע בחג, וידבר עמים תחתנו כן יהי רצון אמן.

ונרמז בטעמים: יְדוּד אֱלֹהֶיךָ הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךָ (מוֹנֵחַ רַבִּיעַ), על ידי ארבעת המינים תהיה מנוחה לישראל בהכנעת שבעים האומות.

שלום המאירי

יְדוּד אֱלֹהֶיךָ (קִדְמָא וְאַחֲרָא) הוּא | עֹבֵר לְפָנֶיךָ (מוֹנֵחַ מוֹנֵחַ רַבִּיעַ)
הוּא-יִשְׁמִיד (גְּרִשִּׁיִּים) אֶת-הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה (מִדְּכָא-מֵאֲרִיךְ תְּבִיר)
מִלְּפָנֶיךָ וַיִּרְשָׁתָם (טִרְחָא אֶתְנַחֲתָא) יְהוֹשִׁעַ הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךָ
כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְדוּד (דְּבָרִים ל"א, ג')

רבי יששכר בריש איכנשטין מביא² את פירוש רבי חיים בן עטר, אור החיים³, שה' עובר על פשעיהם והוא הנלחם להם, ומוסיף רמז בטעמים⁴:

הוּא | עֹבֵר לְפָנֶיךָ בְּמוֹנֵחַ מוֹנֵחַ רַבִּיעַ, וכבר הבאתי בשם המגיד הקדוש מקאזניטץ זללה"ה שהטעמים הללו רומזים שכל מה שהאדם יהיה יותר בשפלות רוח לפני השי"ת אז יהיה יותר השראת השכינה, וכן הפירוש כאן, שאמר להם משה רבינו ע"ה שכל מה שיהיו יותר בשפלות רוח אזי השי"ת יותר ויותר יעבור על פשעם הרמוז בתיבות 'הוא עובר לפניך' כנ"ל מאור החיים הקדוש ז"ל.

¹ חמרא טבא, רבי אברהם שמחה הורביץ מבארניב, ירושלים תשכ"ה, כאן (עמ' קט"ו).

² מלבוש לשבת ויום טוב, רבי יששכר בריש איכנשטין, אב"ד וערצקי, מונקאטש תרפז (ברוקלין תשעא).

³ רבי חיים בן עטר, אור החיים, מבאר שבפסוק רומז משה לשתי טובות שהקב"ה ימשיך לעשות לישראל: ה' אלהיך הוא וגו' הוא ישמיד וגו' הוצרך לומר שני פעמים 'הוא' ולא הספיק באחת, נתכוון לנחמם על פטירתו, ואשר יחסרו שני דברים גדולים וטובים, האחת, כי היה להם למגן לפני ה' לבלתי כלותם כמו שמצינו בעגל ובמרגלים, לולי משה בחירו, שנית, כי הוא אבד ושיבר שני מלכי האמורי סיחון ועוג, ומי יקום במקומו ללחום המלחמות הגדולות אשר הם מעותדים לפניו: לזה אמר כנגד מה שנוגע לה' אמר ה' אלהיך הוא עובר לפניך, על דרך אומרו (שמות יז ה) עובר לפני העם, פירוש כי הוא העובר על פשעכם ואליו תחזיקו הטוב ולא לי...וכנגד גבורת המלחמה אמר, כי לא כחו של משה הוא העושה חיל, אלא ה' הוא הלוחם, והוא אומרו הוא ישמיד וגו'... ע"כ.

⁴ תחילה ע"ד הסוד: "והנה דבריו ז"ל יש לרמז בהטעמים כי על יְדוּד אֱלֹהֶיךָ נקוד בטעם קדמא ואזלא ומבואר ברמ"ק בשער הטעמים, שהטעמים הללו רומזים על הזרועות בעת התייחדם בתפארת, והקו שבצל שמאל נוטה לצד ימין רומז על גבורה שנוטה עצמו אל צד הרחמים" (עיי"ש כי שם קורא לקדמא ואזלא אזלא גריש).

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

הָוָא-יִשְׁמָלִיד נקוד בטעם גריש, מלשון (בראשית כא, י) 'גִּרְשָׁהּ הָאִמָּה הַזֹּאת', והתיבות אָת-הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה נקוד במאריך תביר רומז שהשי"ת האריך להם אפו ואח"כ ישבר אותם.

מִלְפָּנֶיךָ וַיִּרְשָׁתָם נקוד בטרחא אתנחתא, רומז שאחר הטרחות והמלחמות אזי יהיה להם מנוחה כי אתנחתא לשון מנוחה, וכמ"ש והניח לכם מכל אויביכם מסביב וישבתם בטח.

וַעֲשֵׂה יְדוּד לָהֶם כַּאֲשֶׁר עָשִׂה לְסִיחוֹן וְלָעֹג (תביר) מַלְכֵי הָאֱמֹרִי וּלְאַרְצָם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֹתָם (דברים לא, ד)

בפרשת חקת (במדבר כא, לד) ובפרשת דברים (ג, ב) נאמר על עוג: "וַיֹּאמֶר יְדוּד ... אֵל תִּירָא אֹתוֹ כִּי בִידָךְ נִתְּתִי אֹתוֹ", והובאו דברי הזוהר שהכונה ב"אתו" שמשא ירא מזכותו של עוג שנימול ע"י אברהם - אות ברית. ע"כ.

ונרמז בטעמים: וְלָעֹג (תביר), תביר אותיות ברי"ת. כשם שהושמד עוג ולא הועילה לו זכות הברית, כך יעשה ה' לעמי כנען.

שלום המאירי

וַנִּתְּנָם יְדוּד לַפְּנִיכָם וַעֲשִׂיתָם לָהֶם (מנח זקף קטן) כָּכָל-הַמִּצְוָה (קדמא) זְקָף קטן) אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֲתֶכֶם (דברים לא, ה)

חזקוני מבאר: "אשר צויתי אתכם - לא תחיה כל נשמה".

מדוע יצטרכו ישראל להמית את העמים אם הובטחו "ונתנם ידוד לפניכם" ?

רבי משה אלשיך מבאר⁵ שה' מותיר את העמים בחיים, ואינו נוגפם במגפה, כדי שתהיה לישראל הזכות לקיים מצות "לא תחיה כל נשמה". ע"כ.

ונרמז בטעמים: וַעֲשִׂיתָם לָהֶם (מנח זקף קטן) הקב"ה מניח את העמים כשהם זקופים, ואינו הורגם תחילה (קדמא) כָּכָל-הַמִּצְוָה (קדמא זקף קטן), כדי שהמצוה תיזקף לזכות ישראל.

שלום המאירי

⁵ תורת משה, רבי משה אלשיך, דברים לא פסוק א-ה: "ד) והנה היותו יתברך עושה המלחמה, אפשר שנותן חרב איש באחיו וכל העם נצבים אך לפשט החללים, או שהוא יתברך מכניע מזלם וישראל הורגים עם הרוג. על כן אחרי אומרו ה' הוא עובר כו', אמר אל יעלה על לבבכם שהוא יתברך יהרגם או יתן חרב איש באחיו ואיש ברעהו, כי אם ועשה ה' להם כאשר עשה לסיהון ולעוג שהוא הכניע מזלם וישראל הכום, כמאמר הכתוב בסיחון (במדבר כא כד) ויכהו ישראל לפי חרב, ובעוג ויכו אותו כו' (שם כא לה), כי אם שישראל הכום, אליו יתברך יתייחס הדבר, וזהו אשר השמיד אותם כי הכניע מזלם וניתן להם כח להכותם: (ה) ושמא תאמרו למה לא יעשה בדרך האחרת, לזה אמר ונתנם ה' לפניכם, ולא יהרגם הוא שלא בפניכם כאשר עשה בימי חזקיהו או כדרך אסא, הלא הוא, למה שועשיתם אותם ככל המצוה שתעשו המצוה בידיכם של לא תחיה כל נשמה, ויהיה לכם הזכות הלזה".